

16.10.2013

HANGON KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

KUNNAN PERUSPALVELUIDEN VALTIONOSUUDESTA ANNETUN LAIN 63A §:N MUKAINEN SELVITYS JA EHDOTUS PALVELUJEN TURVAMISEKSI TARVITTAVISTA TOIMENPITEISTÄ**1 Tausta ja toimeksianto**

Kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella (205/2011) säädetyt raja-arvot.

Hangon kaupunki täytti vuosien 2011 ja 2012 tilinpäätösten perusteella asetetut raja-arvot. Hangon kohdalla raja-arvo alittui taseen kertyneen alijäämän osalta, jota oli vuoden 2011 tilinpäätöksessä -994 euroa ja vuoden 2012 tilinpäätöksessä -1 479 euroa asukasta kohden (liite 1).

Valtiovarainministeriö asetti 19.8.2013 kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaisen Hangon kaupunkia koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kaupungin mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut.

Valtiovarainministeriö nimesi Hangon kaupunkia kuultuaan arviointiryhmän puheenjohtajaksi kauppatieteiden kandidaatti Rolf Erikssonin. Hangon kaupungin nimeämänä jäsenenä toimi Hangon kaupunginjohtaja Jouko Mäkinen ja valtiovarainministeriön nimeämänä jäsenenä neuvotteleva virkamies Markku Mölläri. Arviointiryhmän sihteerinä/asiantuntijana toimi neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen valtiovarainministeriöstä. Arviointiryhmän kokouksiin osallistuivat lisäksi Hangon kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Kavander ja Veli-Jukka Rousu (JUKO ry) toimien henkilöstön edustajana (liite 2).

Arviointiryhmä piti 4 kokousta. Kokouksiin osallistui asiantuntijoina Hangon kaupungista perusturvajohtaja Elisabeth Kajander sekä VM:n finanssineuvos Rainer Alanen. Työn ohessa arviointiryhmän jäsenet ovat pitäneet yhteyttä kokousten välillä ja tarvittaessa hankkineet lisätietoa alueelta.

Hangon kaupungin kohdalla vuoden 2013 arviointimenettely oli jo toinen. Aikaisemman, vuosien 2008 ja 2009 tilinpäätösten perusteella asetettua menettelyn ehdotus valmistui 26.1.2011. Aikaisempaa ehdotusta on hyödynnetty silloin esitettyjen toimenpiteiden ja talouden kehityksen seurannassa.

2 Arviointiryhmän ehdotuksen perustelut

Taloudellinen kehitys

Arviointiryhmän arviointi kaupungin mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut ja arvioinnista johtuva ehdotus perustuvat sekä toteutuneeseen talouskehitykseen että arvioon talouden tulevien vuosien kehityksestä. Kaupungin päivittämä talouden tasapainotamissuunnitelma toimii pohjana tulevien vuosien talouden kestävyysarvioinnissa. Taloutta arvioitiin ensisijaisesti kaupungin ulkoisen tilinpäätöksen perusteella lasketuilla tunnusluvuilla rahoituksen riittävydestä ja vakavaraisuudesta. Näistä lähtökohdista on arvioitu kahta mahdollisuutta: kaupungin säilymistä itsenäisenä ja tätä edellyttäviä talouden tasapainotustoimia tai toisena vaihtoehtona kuntajaon muuttamista.

Arviointiryhmän työn aikana todettiin, että Hangon talousongelmien taustalla ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon poikkeuksellinen kustannustaso sekä sataman toimintaan vaikuttanut kansainvälinen suhdannekehitys. Kaupungin verotulotaso on selvästi keskimääräistä korkeampi.

Hangon verot ja valtionosuudet ovat selvästi koko maan ja Uudenmaan lukuja korkeammalla tasolla. Vuonna 2012 Hangon verorahoitus oli yhteensä 5 393 euroa asukasta kohden, kun Uusimaan keskimääräinen luku oli 4 976 euroa asukasta kohti.

Hangon toimintatuottojen (satama mukaan lukien) taso on ollut viime vuodet selvästi korkeammalla tasolla koko maahan ja Uusimaan lukuihin verrattuna. Toimintatuottojen määrä oli vuonna 2012 Hangossa 2 567 euroa asukasta kohti, kun se oli Uudellamaalla keskimäärin 1 994 euroa asukasta kohti.

Hangon kaupungin taloudelle sataman toiminta on ollut keskeinen tekijä. Kaupunki on valmistellut 1.1.2014 tapahtuvaa sataman yhtiöittämistä, joka toteutettaisiin liiketoimintakauppana. Yhtiöittämisen vaikutus tulee myyntivoiton kautta kertyneiden alijäämien kattamisena. Kaupungin tulot satamayhtiöltä muodostuu pääasiassa maa- ja vesialuevuokrasta, liikenneväyläkorvauksesta ja omistajalainan korosta. Lisäksi tulee toiminnan tuloksellisuuden mukaan osinkotuloja. Sataman yhtiöittäminen ei kuitenkaan ratkaise vuositason tulo-menotasapaino-ongelmaa. Sataman yhtiöittämispäätös tehtiin kaupunginvaltuustossa 8.10.2013.

Kustannuskehitys hallinnonaloittain

Hallinnonaloittaisessa kustannustarkastelussa (liite 3) vertailuryhmien luvut on esitetty aritmeettisina keskiarvoina eli kaikilla kunnilla on sama painoarvo.

Suurimmat erot vertailuryhmiin ovat olleet sosiaali- ja terveydenhuollossa, jossa Hangon kustannukset ovat olleet selvästi vertailuryhmiä korkeammat. Vuonna 2011 kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset olivat koko maata 528 euroa asukasta kohti korkeammat ja Uusimaahan verrattuna n. 600 euroa asukasta kohti korkeammat.

Korkeampi kustannustaso on koskenut kaikkia sosiaali- ja terveystoimen osa-alueita, erityisesti sosiaalitoimea kokonaisuutena, mutta myös perusterveydenhuoltoa ja erikoissairaanhoidtoa. Kun nettokäyttökustannuksista poistetaan sosiaali- ja terveystoimi, Hangon luvut ovat selvästi koko maan alapuolella.

Opetus- ja kulttuuritoimessa kustannustaso on Hangossa vertailuryhmiä alhaisempi, mutta siellä lukiokoulutuksen oppilaskohtaiset kustannukset ovat taas vertailuryhmiä selvästi korkeammat. Edellä mainittu johtuu kaupungin ylläpitämistä kahdesta lukiosta. Kaupungissa on sekä suomen- että ruotsinkielinen lukio. Vastaavan asukaspohjan kunnissa ei yleensä ole kahta lukiota. Toisaalta Hangossa ei ole muita keskiasteen oppilaitoksia. Lähin suomenkielinen lukio (Karjaalla) on 52 km:n ja ammattioppilaitos (Lohjalla ja Nummelassa) on 85 km:n päässä. Ruotsinkieliset vastaavat ovat Tammisaarella ja Karjaalla (35 / 52 km). Yläasteen koulut ovat laajasti riippuvaisia lukiodien opettajaresursseista – ja päinvastoin, mikä helpottaa pätevien opettajien saantia.

Yleishallinnon kustannukset ovat vertailuryhmiä alemmat, mutta muissa palveluissa kustannustaso on korkeampi. Tätä selittävät mm. palo- ja pelastustoimen, toimitila- ja vuokrauspalveluiden sekä liikeluontoisen toiminnan kustannukset. Nämä liittyvät edelleen pitkälti kaupungin omistaman sataman toimintaan ja ylläpitoon.

Väestö- ja työllisyyskehitys

Vuonna 2012 Hangon asukasmäärä oli 9 267. Asukasmäärä on laskenut 2000-luvulla noin puoli prosenttia vuodessa. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan asukasmäärä jatkaa laskuaan myös jatkossa. Ikärakenteeltaan Hangon väestöllinen huoltosuhde (lapsia ja vanhuksia työikäistä kohti) on vanhusvoittoisempi kuin koko maassa keskimäärin ja tilastokeskuksen ennusteen mukaan ero kasvaa jatkossa Hangon kannalta epäedullisempaan suuntaa. 16–65-vuotiaiden, osuus koko väestöstä vähenee vuoteen 2020 mennessä 10 prosenttiyksikköä vajaaseen 55 prosenttiin ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa 11 prosenttiyksikköä reiluun 30 prosenttiin. Vuonna 2011 väestöllinen huoltosuhde oli Hangossa noin

0,6, vuonna 2020 sen ennustetaan olevan noin 0,8 ja vuonna 2030 noin 0,9.

Hangon vuosittainen väestömäärän väheneminen ei ole ollut suuri, mutta pitkään jatkuneena se on heikentänyt kaupungin elinvoimaa. Työpaikkaomavaraisuus on aina ollut korkea, tällä hetkelläkin n. 100 prosenttia.

Työttömyys on vaihdellut Hangossa keskimääräistä enemmän johtuen työpaikkarakenteesta. Suhdanteiden vaikutus heijastuu Hangon työllisyyteen keskimääräistä herkemmin, koska etenkin jalostuksen osuus on merkittävä eli lähes kaksinkertainen maan keskiarvoon verrattuna. Esimerkiksi vuonna 2008 Hangon työttömyysaste oli 5,4 prosenttia ja vuonna 2009 se kohosi 11,6 prosenttiin. Lamavuodet 2008–09 koettelivat erityisesti sataman toimintaa. Sen jälkeen sataman toiminta toipui nopeasti mm. uusien liikenneyhteyksien ansiosta. Kuluvana vuonna (2013) sataman liikennevolyyymi on kasvanut lamasta huolimatta n. 10 %.

Terästehdas FNsteel Oy:n (Hangon Koverharissa) konkurssi kesäkuussa 2012 heikensi merkittävästi Hangon työllisyystilannetta. Tällöin poistui n. 400 työpaikkaa eli 10 % Hangon kaikista työpaikoista. Hankolaisia näistä oli noin puolet. Työttömyys oli enimmillään 13,4 % kesällä 2013. Yleisen laman ohella konkurssi on aiheuttanut selvän notkahduksen verotulojen kehitykseen. Tällä hetkellä työttömyys on 12,1 %. Viimeaikaiset tiedot osoittavat kuitenkin, että useat paikkakunnalla toimivat teollisuusyritykset ovat palkanneet korvaavaa ja uutta työvoimaa, mm. FNsteelin entisiä työntekijöitä.

Hangon ja koko seudun talouden kehittymisen kannalta suuri merkitys on

- Hangon satamalla ja siihen liittyvällä muulla logistiikka-alan yritystoiminnalla,
- teollisuudella, erityisesti kemian- ja lääketeollisuudella sekä konepajateollisuudella sekä
- matkailulla ja siihen liittyvillä palvelualoilla.

Suhdanteiden vuoksi kehitys ei kaikilla aloilla ole niin hyvä kuin toivottiin. Erityisesti finanssikriisi on viivästyttänyt useita yritysten investointeja. Toistaiseksi mikään investointisuunnitelma ei ole kuitenkaan lopullisesti peruuntunut, (yrityksen laajennusinvestointi, venehuolto-/talvisäilytyskeskus, hyvinvointikeskuksen/majoitustila-asuntoinvestointi, jne.). Myös Koveharin (FNsteelin) teollisuusalueen (n. 170 ha) käyttöönotto ja yrityssataman muuttaminen kaupalliseksi satamaksi on edennyt laman vuoksi hitaasti, mutta on koko Länsi-Uudellemaalle merkittävä potentiaalinen resurssi. Talouden kehityksen turvaamisen kannalta monialaisuuden säilyminen on tärkeää ja sillä on myös merkitystä elinvoiman ylläpitäjänä. Ammatillisen opetuksen toimivuudella on myös tärkeä rooli osaavan työvoiman saannissa.

Talouden tervehdyttäminen ja kehitysarvio

Hangon kaupunki on aiemmin laatinut talouden tasapainottamista koskevan toimenpideohjelman vuosille 2010–2016, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.6.2010. Ohjelmaa on sen jälkeen vuosittain tarkennettu.

Silloiset tasapainottamistoimenpiteet koskivat laajasti kaupungin toimintoja, mutta pääpaino oli tulojen osalta sataman ja yleensä elinkeinotoiminnan elpymisellä sekä rakennusten ja tonttimaan myyntitulojen toteutumisella. Menojen kohdalla toimet kohdistuivat erityisesti sosiaali- ja terveystoimeen ja siinä erikoissairaanhoidon. Silloin vireillä ollut Parashankkeen mukainen valmistelutyö kuitenkin keskeytyi valtion alettua valmistella uusia linjauksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi. Raaseporin kaupungin kanssa käydyt neuvottelut eivät johtaneet tulokseen, jonka perusteella yhteistyötä olisi voitu tiivistää.

Toimenpiteet ja niiden euromääräiset vaikutukset (kumulatiivisesti vuoteen 2016) olivat seuraavat (toteutuma suluissa vuosina 2010–2013):

Tuloja lisäävät toimet:

	Esitetty	Toteutunut
○ Harkimon projektit	+ 4,3 milj. €	(+0,7 + vuokrat 0,15)
○ Sataman tuottojen lisäys	+ 1,9 milj. €	(+2,2)
○ Kiinteistöjen myynti	+ 1,5 milj. €	(+0,635)
○ Kiinteistöjen verotusarvojen tark.	+ 0,59 milj. €	aloitettu 2013
Tuotot yhteensä =	+ 8,3 milj. €	(+3,7)

Menoja vähentävät toimet:

○ Erikoissairaanhoidon kehittäminen	- 3,6 milj. €	Ei toteutunut
○ Henkilöstön vähentäminen	- 2,1 milj. €	(-2,4)
○ Sote-yhteistoiminta-alue	- 0,5 milj. €	Ei toteutunut
○ Vuokrakulujen vähentäminen	- 0,24 milj. €	(-0,1)
○ Lastensuojelun kulujen vähentäminen	- 0,2 milj. €	Ei toteutunut
○ Kiinteistöjen myynti	- 0,1 milj. €	(-30 000)
○ Kuntouttavan työtoiminnan lisäys	- 0,1 milj. €	Ei toteutunut
○ Sairauspoissaolojen vähentäminen	- 0,08 milj. €	(14->9 pv/henk/v, toteutunut)
○ IT:n tehokkaampi hyödyntäminen		

Menot yhteensä = - 7,0 milj. € (-2,5)

Toimenpiteiden vaikutuksista on huomioitava, että sairauspoissaolojen väheneminen lisää tosiasiallista työntekijöiden työpanosta.

Toteutunut nettovaikutus on tähän mennessä noin 6,2 miljoonaa euroa.

Toimenpiteet sisällytettiin talouden kehitysarviolaskelmaan. Arviolaskelman mukaan tilikaudet olisivat ylijäämäisiä vuodesta 2013 lähtien parantuen vuosittain siten, että vuoden 2016 tilikauden ylijäämä olisi n. 6,4 miljoonaa euroa. Ylijäämäisten tilikausien seurauksena taseen kertynyt alijäämä tulisi katetuksi vuonna 2016. Taseen kertynyt alijäämä oli kriteeri, jonka mukaan kaupunki päätyi kummallakin kerralla arviointipöytätyöhön.

Kertyneen alijäämän osalta kunta on pysynyt suunnitelmassaan kattaa ne vuoteen 2016 mennessä. Edellisessä arviointiryhmässä hyväksytyn laskelman mukana kertynyttä alijäämää olisi ollut vuonna 2012 noin 16 miljoonaa euroa, kun sitä tilinpäätöksen mukaan oli hieman alle 14 miljoonaa euroa. Kertynyt alijäämä olisi voinut olla myös alempi, mikäli kaikki tilikaudet olisivat olleet ylijäämäisiä. Esimerkiksi tilinpäätökset 2010 ja 2012 olivat alijäämäisiä (liite 4).

Lainamäärän arvioitiin kasvavan vuoteen 2012 saakka, jonka jälkeen myös sen kehityksessä tapahtuisi parannusta eli se lähtisi laskuun. Lainakanta saatiin kuitenkin käännettyä suunnitellusta laskuun jo vuodesta 2011 alkaen. Lainakannan arvioitiin olevan vuonna 2012 hieman yli 60 miljoonaa euroa, kun se tilinpäätöksen mukaan oli hieman alle 51 miljoonaa euroa. Kehitys oli siis selvästi aiempaa arviota positiivisempi. Lainakanta kuitenkin hieman kasvoi edellisvuodesta.

Investointitason toteuma vuosina 2011–2012 oli selvästi suunnitellun alapuolella. Investointitaso on siis pysynyt kohtuullisena, mutta kunnalle on voinut syntyä investointipainetta, joka edellyttää rahoituksellisen liikkumavaran kasvattamista.

Tuloveroprosentti on ollut vuonna 21,25 vuonna 2013. Verotulojen on oletettu kasvavan Suomen Kuntaliiton veroennusteiden mukaisesti.

Kaupunki esitteli arviointiryhmän työn aikana uusitun tasapainotusohjelman toimenpiteineen (liitteet 5 ja 6). Näihin kuuluivat seuraavat kokonaisuudet.

Taloudellinen tilanne - toimenpideohjelma

Lähtötilanne:

- Sataman yhtiöittämisen myötä lähtötilanne sekä helpottuu että vaikeutuu
- + kertyneet alijäämät poistuvat (n. 14 milj. €)
- sataman tuloutusrakenne muuttuu ja kokonaistuloutuksen (vuokrat/korvaukset, korot, osinko) arvioidaan supistuvan mm. vallitsevan matalasuhdanteen vuoksi.

Ilman toimenpiteitä käyttötalouden rakenteelliseksi epätasapainoksi arvioidaan 3 – 5 milj. €, suhdannetilanteesta riippuen. Vuoden 2014 talousarvion valmisteluun vaikuttaa toisaalta nykyinen yleinen taloudellinen tilanne ja valtion kuntien talouteen kohdistamat toimenpiteet ja toisaalta yhtiötetyn sataman maltillinen tulosarvio. Vuoden 2014 talousarvioehdotuksessa alijäämä on valmistelun aikana supistettu n. 5 milj. eurosta 3,6 milj. euroon.

Tavoite:

Talouden rakenteellinen epätasapaino poistetaan 4 vuoden kuluessa (v. 2014–16). Kertynyt alijäämä tulee katetuksi v. 2018.

Toimenpideohjelmassa lähdetään siitä, että erityisesti toiminnan kustannustasoa on alennettava. Sen lisäksi ehdotetaan myös muita toimenpiteitä. Kuntavertailun perusteella voidaan todeta, että sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustasoero muihin kuntiin verrattuna on jopa suurempi kuin käyttötalouden em. rakenteellinen epätasapaino. On väistämätöntä, että toimenpiteiden painopiste on asettava juuri tälle sektorille, samalla kun ennalta ehkäisevää toimintaa on kehitettävä. Sosiaalitoimen ja perusterveydenhuollon osalta on aloitettu toiminnan muuttaminen ja jatko-toimenpiteiden valmistelu. Lisäksi vähennetään henkilöstöä, mikä kohdistuu lukumääräisesti pääasiassa tekniseen toimeen ja sivistystoimeen, mutta myös muihin toimialoihin. Toimenpiteisiin sisältyy myös mm. keskijohdon tukeminen koulutuksen avulla.

Ohjelman toimenpiteet, (tarkempi erittely liitteessä 5)

Tuloihin pysyvästi vaikuttavien toimenpiteiden yhteisvaikutus 2014-18 (kumulatiivinen):

Sataman tulojen kehitys, tuloutuksen lisäys (2015-18)	5 milj. €	(keskimäär. lisäys v:sta 2014 0,5 milj./v)
Kunnallisveron korotus 2014; 21,25 -> 21,75 %	4,4 milj. €	
Kiinteistöveropohjan tarkistus/päivittäminen (2015-18)	1 milj. €	

Kustannuksiin pysyvästi vaikuttavien toimenpiteiden yhteisvaikutus 2014-18 (kumulatiivinen):

Henkilöstön vähentäminen, (> 40 henk.)	5,55 milj. €
Terveyspalvelujen tehostaminen	7,5 milj. €
Sosiaalipalvelujen tehostaminen (2015-18)	6 milj. €
Ikäihmisten palvelujen tehostaminen	1,25 milj. €
Myytyjen kiinteistöjen poistuneet huoltokustannukset	0,70 milj. €

Tuloihin kertaluontoisesti vaikuttavat tekijät (2014-18):

Tehtaanniemen ja Kuningatarvuoren hankkeet (2015-18)	3 milj. €	(tonttien myyntitulot)
Kiinteistöjen myynti, n. 20 kohdetta (2014-17)	1 milj. €	(arvioitu myyntiarvo n. 1,5 milj.€)

Hangon kaupunki näkee, että erikoissairaanhoidon hoidetaan jatkossakin nykyisen organisaation puitteissa (HUS). Eräät sosiaalitoimen ja terveydenhuollon erikoispalvelut voidaan järjestää seudullisena Raaseporin ja/tai koko Länsi-Uudenmaan alueella.

Hangon kaupungin ja koko Länsi-Uudenmaan näkökulmasta on tärkeää, että luontaisesti edullisen Hangon satamakapasiteetti saadaan kokonaisuudessaan uudelleen käyttöön ja välttämätön infrastruktuuri kuntoon. Hangon kaupungin tavoitteena on, että Koverharin satama (12 m:n väylä) saadaan muutetuksi yleiseksi kauppasatamaksi. Hanko toimii tämän tavoitteen toteuttamiseksi ja katsoo, että tähän tulee kohdistaa aluepoliittista tukea. Hangon kaupungin mukaan Hanko-Hyvinkää –radan sähköistäminen tulee toteuttaa mahdollisimman pian, sillä se lisää satamakapasiteetin tehokasta hyödyntämistä ja parantaa Länsi-Uudenmaan elinkeinon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Hanke on myös ympäristönäkökulmalta perusteltavissa.

Hangon rantakiinteistöt Oy:n hyvinvointikeskus- / majoitustilahanke ja jatkohankkeena merellisen asunto-alueen asteittainen toteuttaminen on keskeytettynä laman ja finanssikriisin tiukentamien rahoitussäännösten vuoksi. Hanke on edelleen ajankohtainen ja edistäisi merkittävästi viime vuosina hyvin kehittyntä matkailun palvelutarjontaa. Hanke on huomioitu toimenpideohjelmassa Hangon kaupungin ja Hangon rantakiinteistöt Oy:n välisen sopimuksen mukaisesti.

Hangon kaupungin henkilöstön edustaja toimitti arviointiryhmän raporttiin lausunnon (liite 7).

Arviointiryhmän arvio kaupungin talouden kehityksen kestävydestä ja edellytyksistä turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut

Arviointiryhmä on käsitellyt Hangon kaupungin talouden tasapainottamisohjelman ja siihen pohjautuvan talouden kehitysarviolaskelman sekä arvioinut niiden perusteella Hangon kaupungin talouden kestävyttä ja edellytyksiä turvata asukkaille lainsäädännön edellyttämät palvelut.

Arviointiryhmä toteaa, että Hangon kaupungin talousongelmiin tarvitaan päättäväisiä toimenpiteitä. Väestönkehitys on epäedullinen ja valtion toimenpiteet esimerkiksi valtionosuusjärjestelmän suhteen ovat auki. Vaikka suhdanteet olennaisesti parantuisivat, tarvitaan tasapainottamissuunnitelman tarkkaa toteuttamista ja toimenpiteiden vaikutusten seuraamista.

Lainakanta on pysynyt viime vuosina samalla tasolla. Jäljellä oleva lainamäärä on koko maan tasoon suhteutettuna edelleen korkea ja siihen sisältyy huomattava korkoriski. Tilannetta huonontaa, että lainamäärän on

esitetty taas kääntyvän kasvuun. Lainamäärän kasvu olisi pidettävä kurissa toimenpideohjelmassa esitetyllä tasolla.

Kaupungin tulokertymän vahvistamiseksi arviointiryhmä edellyttää tulo-veroprosentin korottamista maan korkeimpien veroprosenttien tasolle. Samoin kiinteistöverojen korotus on syytä tehdä lähelle lain sallimaa ylärajaa eri rakennustyyppien osalta, samoin tulee pyrkiä kiinteistöihin liittyvän tulokertymän kasvattamiseen.

Arviointiryhmä pitää tärkeänä, että talousarviossa sitoudutaan vuosina 2013–2018 toimintamenojen tason vähenemiseen. Viime vuosien toimintamenojen kasvu on saatava taitettua. Kaupungin on pyrittävä pitämään toimintamenojen kasvu jatkossa maltillisena, mikä on vaikea tehtävä ikärakenteen vanhentuessa ja palvelukysynnän kasvaessa.

Mikäli toimenpiteitä ei toteuteta vähintään edellä esitetystä laajuudessa ja toimintamenot kasvavat tavoitteita enemmän, Hangon kaupungin talouden heikentyminen vaarantaa palveluiden tarjoamisen edellytyksiä asukkaille. Kaupungin taloudellinen liikkumavara on hyvin pieni korkean lainamäärän, taseeseen kertyvän alijäämän ja korkean veroasteen vuoksi. Tätä liikkumavaraa on pyrittävä lisäämään toteuttamalla päättäväisesti vaikuttavaa rakenteiden uudistusta ja siitä seuraavia toimintameno- ja säästöjä talouden tervehdyttämiseksi.

Arviointiryhmän näkemyksen mukaan Hangon kaupungilla on edellytykset talouden tasapainottamiseen nykyistä kestävämmälle pohjalle ja näin turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Tämä kuitenkin edellyttää nykyisestä tiivistyvää yhteistyötä ja työnjakoa naapurikuntien kanssa. Kaupungin on osallistuttava naapurikuntien kanssa kuntarakennelain mukaiseen selvitykseen.

Kuntarakennelain selvitysvelvollisuutta (28.6.2013/478) taloudellisen tilanteen perusteella Hangon kaupunkia ja Raaseporin kaupunkia koskeva kohta kuuluu seuraavasti:

4 a § Kuntarakennemuudistuksen tavoite

Kuntarakennemuudistuksen tavoitteena on kehittää kuntarakennetta 2 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden mukaisesti ja erityisesti vahvistaa kuntien edellytyksiä järjestää yhdenvertaisesti palveluja, eheyttää yhdyskuntarakennetta sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa. Tarkoitus on lisäksi vahvistaa kuntien kykyä vastata palvelutuotannosta pääosin itse sekä kykyä hyödyntää markkinoita.

4 b § (28.6.2013/478)

Selvitysvelvollisuus

Kunnan tulee yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää 4 §:ssä säädetty kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä 4 c–4 f §:ssä säädettyjen selvityspe-rusteiden mukaisesti.

4 f § (28.6.2013/478)

Kunnan taloudellinen tilanne

Kunnan tulee selvittää kuntien yhdistymistä talousperusteella, jos kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut täyttävät vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

1) kunnan viimeisessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä alittuvat kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 63 a §:n

mukaisen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksenä olevat raja-arvot;

2) kunnan viimeisessä hyväksytyssä ja kahdessa sitä edeltävässä tilinpäätöksessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:n mukaisen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksenä olevista kuudesta raja-arvosta täyttyy neljä; tai

3) kunnan viimeisessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä taseen kertynyt alijäämä asukasta kohti on vähintään 500 euroa ja kahdessa sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä taseessa on kertynyttä alijäämää.

3 Arviointiryhmän esitys

Arviointiryhmä esittää, että Hangon kaupunki hyväksyy ja toteuttaa liitteissä 5 ja 6 esitetyn talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2014–2018. Toimenpiteillä pyritään etupainoisesti vahvistamaan kaupungin tulokertymää ja vähentämään toimintakuluja, sekä pitämään niiden kasvu hallinnassa.

Kertyneen alijäämän kattamisen, investointien ja lainamäärän kehityksen osalta lähtökohtana tulee olla liitteen 6 arviolaskelman mukainen vuosittainen kehitys. Erityisesti lainamäärän johdonmukainen ja huomattava alentaminen sekä investointien maltillisena pitäminen on perusedellytys kaupungin talouden saattamisessa parempaan tasapainoon.

Arviointiryhmä esittää, että Hangon kaupunki mahdollisimman pian käynnistää kuntarakennelain 4 f § mukaisen selvityksen talousperusteella. Sama peruste koskee Raaseporin kaupunkia. Tässä selvityksessä tulee tarkastella myös kuntien talouden kehityksen kannalta olennaisia sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusrakenteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja siinä erityisesti erikoissairaanhoidon koskevien toimenpiteiden toteuttamiseksi Hangon on välittömästi aloitettava neuvottelut Raaseporin kaupungin ja mahdollisesti muiden Länsi-Uudenmaan kuntien sekä HUS:n kanssa.

Neuvottelujen tavoitteena tulee olla Hangon kaupungin menojen kasvun hillintä siten, että Hangon sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset saadaan mahdollisimman pian Uudenmaan kuntien keskimääräiselle tasolle. Toimenpiteet koskevat pääasiassa Länsi-Uudenmaan sairaalan toimintojen sopeuttamista optimaaliselle tasolle suhteessa alueen väestö- ja muihin tarvetekijöihin.

4 Jatkotoimenpiteet

Kaupunginvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpideehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon jatkotoimenpiteitä varten 15. marraskuuta 2013 mennessä.

Helsingissä 16.10.2013

Rolf Eriksson

Markku Mölläri

Jouko Mäkinen

LIITTEET

1. Hangon kaupungin asetuksen mukaisten talouden tunnuslukujen raja-arvojen täytyminen
2. Asettamispäätös
3. Tietoja Hangon kaupungin palvelutuotannon kustannuksista vuosilta 2011 sekä vertailuryhmien luvut
4. Tilinpäätöstietoja vuosilta 2010–2012, Hangon kaupunki
5. Yhteenveto talouden tervehdyttämistoimista
6. Hangon kaupungin talouden arviolaskelma vuoteen 2020
7. Henkilöstön lausunto

JAKELU

Hangon kaupunginvaltuusto

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Suomen Kuntaliitto

Liite 2. Asettamispäätös

KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDESTA ANNETUN LAIN 63a §:N MUKAISEN ARVIOINTIRYHMÄN ASETTAMINEN

Asettaminen:

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaisen Hangon kaupunkia koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä on tehdä laissa tarkoitettu selvitys kaupungin mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut.

Toimikausi:

19.8.2013 - 15.10.2013.

Tausta ja tehtävät:

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseen. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommat ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella säädetty raja-arvot. Niiden täytyessä tehdään laissa tarkoitettu selvitys arviointiryhmässä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden asianomainen kunta. Lisäksi valtiovarainministeriö nimeää asianomaista kuntaa kuultuaan arviointiryhmän puheenjohtajaksi mainituista tahoista riippumattoman henkilön.

Arviointiryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja kunnanvaltuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitettua erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Kokoonpano:

Arviointiryhmän kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja	Rolf Eriksson	Kauppatieteiden kandidaatti
Kaupungin nimeämä jäsen	Jouko Mäkinen	Hangon kaupunginjohtaja
Ministeriön nimeämä jäsen	Markku Mölläri	Neuvotteleva virkamies, VM

Lisäksi arviointiryhmän kokouksiin voivat kunnan ilmoituksen perusteella osallistua kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Kavander ja pääluottamusmies Veli-Pekka Rousu (JUKO ry.), joka on ryhmässä kunnan henkilöstön edustaja. Arviointiryhmän pysyvänä asiantuntijana toimii finanssineuvos Rainer Alanen valtiovarainministeriöstä.

Arviointiryhmän sihteerinä/asiantuntijana toimii neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen valtiovarainministeriöstä. Arviointiryhmä voi tarvittaessa kuulla myös ryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kustannukset:

Valtiovarainministeriö korvaa kaupungin nimeämän edustajan matka- ja majoituskustannukset sekä maksaa päivärahan. Arviointiryhmän puheenjohtajalle maksetaan erikseen määräytyvä kokousko-

tainen palkkio sekä matka- ja majoituskustannukset. Kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28010112.

Hallinto- ja kuntaministeri

Henna Virkkunen

Osastopäällikkö,
ylijohtaja

Päivi Laajala

JAKELU Arviointiryhmään nimetyt

TIEDOKSI Suomen Kuntaliitto
Ministeri Virkkunen
Hare -mappi

Liite 3. Tietoja Hangon kaupungin palvelutuotannon kustannuksista vuosilta 2011 sekä vertailuryhmien luvut

Valitse kunta

valikosta:

Hanko

19.3.2013

Kunnat vuoden 2012 kuntajaolla.

Peruspalvelujen saatavuus ja kustannukset vuonna 2011

Aritmeettiset keskiarvot

Kunta:

Koko maa:

Kuntakoko:

Maakunta:

	Hanko	Koko maa (arit.)	Ryhmä 5 6 001-10 000 as.	Uusimaa
24 järjestysnro				

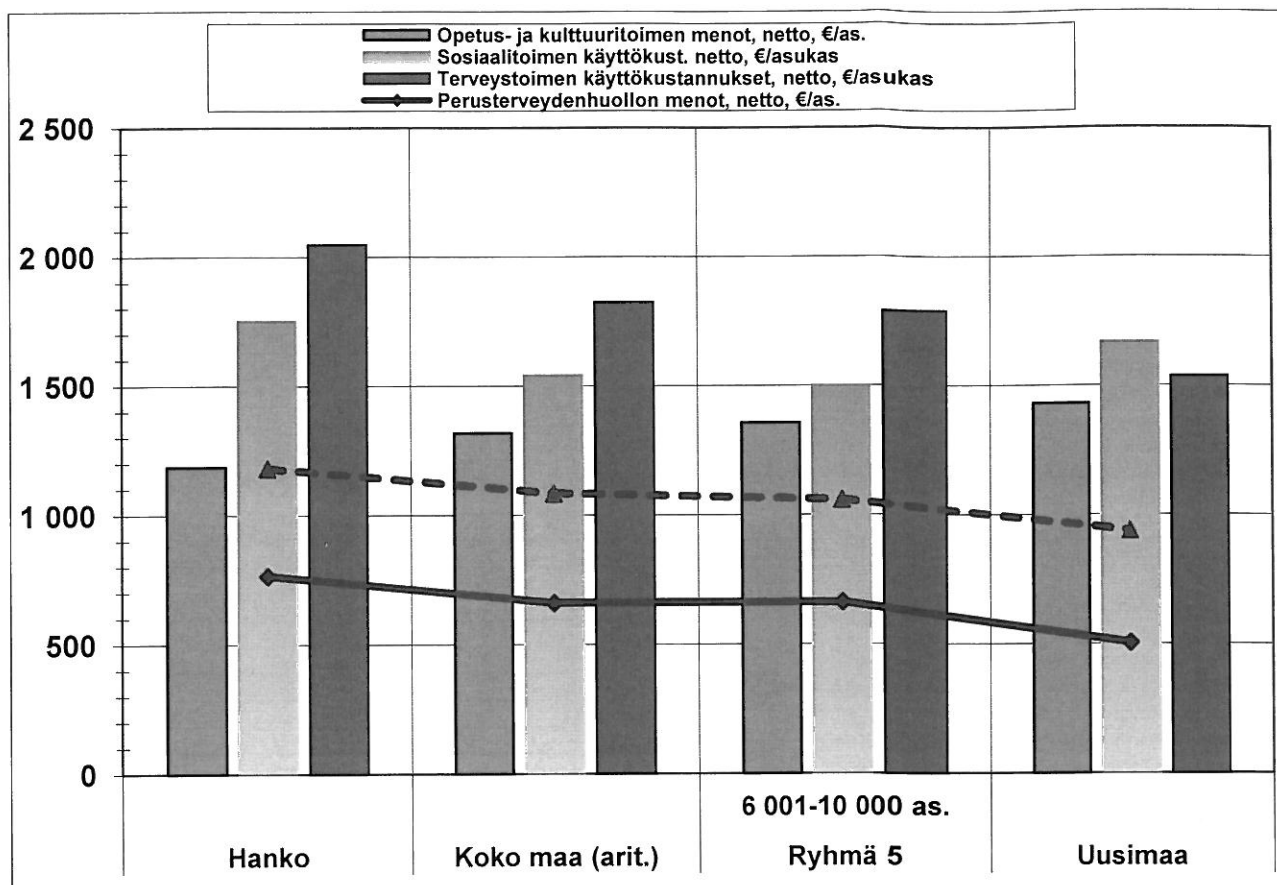
VÄESTÖÄ KUVAAVAT INDIKAATTORIT:

		arit.ka.	arit.ka.	arit.ka.
Asukasluku 31.12.2011	9 417	16 790	7 979	1 549 058
Asukastiheys (as/maakm²) 1.1.2012	80,6	57,3	41,0	331,7
Ikärakenne:				
0?6-vuotiaat (% asukkaista)	6,6	7,4	7,7	8,3
0-1-vuotiaat (lukumäärä)	93	197	82	711
6-vuotiaat (% asukkaista)	0,9	1,1	1,1	1,2
7?15-vuotiaat (% asukkaista)	9,1	10,3	10,6	9,8
16?64-vuotiaat (% asukkaista)	61,1	60,3	60,1	67,4
65?74-vuotiaat (% asukkaista)	14,8	11,5	11,4	8,6
75?84-vuotiaat (% asukkaista)	6,0	7,7	7,5	4,4
85 ja <-vuotiaat (% asukkaista)	2,5	2,9	2,8	1,6
Väestöllinen huoltosuhte (vaihteluväli 41 ~ 91)	61	63	63	46
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu, (vaihteluväli 64,6 ~ 149,6), KELA	96,2	107,6	106,7	89,6
Työttömien osuus, % työvoimasta	9,1	9,6	8,9	7,0
Työpaikkaomavaraisuus (vaihteluväli 39,3 % ~ 133,5 %) (vuoden 2010 tieto)	108,8 %	85,8 %	84,8 %	73,8 %

PALVELUJA KUVAAVAT INDIKAATTORIT:

Henkilökunnan määrä/1000 as. kohden	67	60	60	58
Yleishallinnon nettokustannukset, €/asukas	194	254	261	132
Muiden palvelujen nettokustannukset, €/asukas	237	324	323	241
Sosiaali- ja terveystoimen käyttökust. netto, €/asukas	3 801	3 368	3 290	3 206
Sosiaalitoimen käyttökust. netto, €/asukas	1 753	1 544	1 501	1 670
Terveystoimen käyttökustannukset, netto, €/asukas	2 048	1 824	1 789	1 535
Vanhustenhuolto:				
Kotona tai kodinomaisissa oloissa asuvat 75 vuotta täyttäneistä, %	87,4	89,4	89,6	89,7
Kodinhuoltopaupa saaneet 75 vuotta täyttäneiden kotitaloudet, % vast.ikäisestä väestöstä	18,8	20,3	20,4	24,4
Ikäntyneiden tehostetun palveluas. 75 vuotta täyttäneet, % vast.ikäisestä väestöstä	5,3	6,4	6,1	5,6
Vanhainkod. tai pitkäaik. laitoshoidossa olevat 75 v täyttäneet, % vast.ikäisestä väestöstä	7,2	4,4	4,3	4,5
Vanhusten laitospalvelujen nettokustannukset, €/asukas	143	198	182	131
Vanhusten laitospalvelujen ja kotipalvelujen kustannukset /yli 75-vuotiaat	3 553	3 380	3 264	3 417
Päivähoitopalvelut:				
Lapsia kokopäivähoidossa, osuus ikäluokasta, %	40,7	36,6	36,6	42,2
Päivähoidon kustannukset, netto / 0-6 -vuotiaat, €	6 072	5 066	5 053	6 675
Lasten päivähoiton käyttö. (netto) pl. avustukset hoitopäivää kohti, €	72	56	55	58
Lastensuojelu:				
Last.suoj. avohuol. tukitoimien piirissä 0?17-vuotiaita vuoden aik, % vast.ikäisistä	8,9	6,1	5,3	7,5
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0?17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	2,2	1,2	1,1	1,4
Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokustannukset, €/asukas	167	88	82	138

Perusterveydenhuolto:				
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit / 1000 asukasta	1 099	1 569	1 570	1 169
Perusterveydenhuollon menot asukasta kohti (avoh. + vuodeosasto), netto	766	661	663	504
Hammashuolto:				
Perusterv.huollon hammashuollon menot asukasta kohti, netto	59	81	78	78
Erikoissairaanhoido:				
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit asukasta kohti	1,7	1,5	1,4	1,5
Erikoissairaanhoidon vuodeosaston hoitopäiviä asukasta kohti	0,8	0,8	0,7	0,6
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät / 1000 asukasta	300	231	238	272
Erikoissairaanhoidon menot asukasta kohti, netto	1 182	1 084	1 059	939
Päihde- ja mielenterveyspalvelut:				
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0?17-vuotiaat / 1000 vast ikäistä	3,5	5,0	4,9	4,9
Päihdehuollon nettokustannukset, euroa / asukas	41,0	15,8	13,7	42,4
Vammais palvelut:				
Asiakkaita kehitysvamma- ja tukiasunnoissa 100 000 asukasta kohti	138	91	90	68
Vammaishuollon laitospalvelujen menot asukasta kohti, netto	48	46	49	26
Toimeentulotuki:				
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25?64-vuotiaat, % vast.ikäisistä	1,6	1,5	1,3	2,7
Toimeentulotukimenot asukasta kohti, €	81	77	71	165
Opetus- ja kulttuuritoimen käyttökust. netto, €/asukas	1 187	1 317	1 356	1 431
Opetustoimi:				
Käyttökustannukset, netto €/asukas,	973	1 115	1 160	1 143
Perusopetus:				
Oman perusopetuksen käyttökust. (netto) oppilasta kohti, €	7 806	8 705	8 467	8 595
Perusopetusta saavien oppilaiden määrä koulu kohti (kunnan ylläpit.)	86	158	167	194
Kunnan ylläpitämien peruskoulujen määrä	10	9	6	21
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1 - 6 luokat (vuoden 2010 tieto)	18,1	18,6	18,6	19,9
Keskimääräinen ryhmäkoko, 7 - 9 luokat (vuoden 2010 tieto)	16,3	16,1	16,6	17,6
2. asteen koulutuksessa aloittaneet/perusopetuksen päättötodistuksen saaneet, %	92,5	93,0	93,0	91,4
Lukio:				
Oman lukiokoulutuksen käyttökust. (netto) oppilasta kohti, €	12 438	8 668	8 267	6 825
Ammatikorkeakoulussa, yliopistossa tai ammat. koulutuksessa 2 vuotta yo-tutk. suorittamisen jälkeen opiskelevat/kaikki 2 vuotta sitten yo-tutk. suorittaneet, %	71,1	80,7	78,7	70,5
Toisen asteen ammatillinen koulutus:				
Oman ammatill. koulutuksen käyttökust. (netto) op.tuntia kohti, €	.	140	90	159
Työllistyneet/ammattillisen tutkinnon edellisellä 3,5 vuoden tarkastelu-jaksolla suorittaneet, % (vuoden 2010 tieto)	0,0 %	68,6 %		81,8 %
Päätötoimiset opiskelijat/ammattillisen tutkinnon edellisellä 3,5 vuoden tarkastelujaksolla suorittaneet, % (vuoden 2010 tieto)	0,0 %	9,0 %		4,8 %
Nuorisopalvelut:				
Nuorisotoimen käyttökustannukset, netto, €/asukas	34	26	24	41
Liikuntapalvelut:				
Liikunnan ja ulkoilun käyttökustannukset €/asukas	53	70	69	103
Kulttuuritoimi:				
Yleisen kulttuuritoimen käyttökustannukset, netto €/asukas	19	13	16	35
Kirjastotoimi:				
Kirjaston käyttökustannukset, netto (€/asukas)	59	59	56	59
Kirjastoaineistokulut (€/asukas)	8,1	9,9	9,5	5,9
Fyysisiä käyntejä/asukas	8,3	9,4	9,2	10,5
Verkkokäynnit/asukas	0,0	13,2	15,6	8,5

Liite 4. Tilinpäätöstietoja vuosilta 2010–2012, Hangon kaupunki

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto,5.6.2013

Valitse kunta valikosta:

Hanko

KUNTIEN TILINPÄÄTÖKSET 2010 - 2012

Hanko	2010		2011			2012		
Asukasluku	9 462		9 417		-0,5	9 267		-1,6
Tunnuslukuja								
Lainat, euro/as	5 646		5 291			5 478		
Konsernilainat, euro/as	6 748		6 386			0	Marraskuu -13	
Lainanhoitokate	1,0		0,7			0,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	87,5		76,9			82,2		
Rahoitusvarallisuus, euro/as	-5 872		-5 577			-6 074		
Omavaraisuusaste, %	29,0		31,9			27,8		
Rahavarat, euro/as	53		183			85		
Kassan riittävyys, pv	2		7			3		
Kassastamaksut, euro/as	8 333		9 253			9 349		
Tuloslaskelma	1 000 €	euro/as	1 000 €	euro/as	muut %	1 000 €	euro/as	muut %
Henkilöstömenot (palkat+sivukulut)	29 172	3 083	30 140	3 201	3,3	31 646	3 415	5,0
Palvelujen ostot	25 714	2 718	27 100	2 878	5,4	29 461	3 179	8,7
Toimintatuotot, sis. valmistus omaan käyt.	21 677	2 291	24 670	2 620	13,8	23 792	2 567	-3,6
Toimintakulut	63 259	6 686	66 563	7 068	5,2	71 200	7 683	7,0
Toimintakate	-41 582	-4 395	-41 893	-4 449	0,7	-47 408	-5 116	13,2
Verotulot	36 295	3 836	39 376	4 181	8,5	37 701	4 068	-4,3
Valtionosuudet,	11 558	1 222	12 111	1 286	4,8	12 279	1 325	1,4
josta hark var avustus	1 100	116	0	0		0	0	
Verorahoitus	47 853	5 057	51 487	5 467	7,6	49 980	5 393	-2,9
Käyttökate	6 271	663	9 594	1 019		2 572	278	
Korkotuotot/-menot, netto	-803	-85	-1 296	-138		-682	-74	
Muut rahoituskulut/-tuotot, netto	116	12	270	29		-219	-24	
Vuosikate	5 584	590	8 568	910		1 671	180	
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalen.	5 791	612	6 233	662		6 027	650	
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0		0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0		0	0	
Tilikauden tulos	-207	-22	2 335	248		-4 356	-470	
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	10	1	10	1		10	1	
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0		0	0	
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0		0	0	
Tilikauden yli-/alijäämä	-197	-21	2 345	249		-4 346	-469	
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-11 710	-1 238	-9 364	-994		-13 710	-1 479	
Rahoituslaskelma	1 000 €	euro/as	1 000 €	euro/as		1 000 €	euro/as	
Toiminnan rahavirta	4 150	439	7 374	783		817	88	
Investoinnit, netto	-6 751	-713	-4 462	-474		-4 606	-497	
- Investointimenot	-8 664	-916	-6 133	-651		-5 536	-597	
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	428	45	534	57		90	10	
+ Investointihyödykkeiden luovutustulot	1 485	157	1 137	121		840	91	
Saamisten muutos	-1 677	-177	780	83		449	48	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 685	-601	-13 300	-1 412		-9 065	-978	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	1 057	10 000	1 062		10 000	1 079	
± Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	-295	-31		0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 600	-275	2 912	309		-3 789	-409	
Verotulot	36 295	3 836	39 376	4 181	8,5	37 701	4 068	-4,3
Kunnallisvero	31 381	3 317	33 715	3 580	7,4	33 387	3 603	-1,0
Yhteisövero	2 977	315	3 728	396	25,2	2 371	256	-36,4
Kiinteistövero	1 937	205	1 933	205	-0,2	1 943	210	0,5
Lainakanta,	53 423	5 646	49 828	5 291	-6,7	50 762	5 478	1,9
josta pitkäaikainen laina	24 915	2 633	17 263	1 833	-30,7	13 387	1 445	-22,5
josta lyhytaikainen laina	28 508	3 013	32 564	3 458	14,2	37 375	4 033	14,8
Lainasaamiset	1 704	180	1 704	181	0,0	1 704	184	0,0
Tuloveroprosentti	20,75		20,75			20,75		
Veroprosenttiyksikön tuotto	1 512	160	1 625	173		1 609	174	
Sijoitus vuosikatteen (euro/as) mukaan	48		8			129		
Lähde: Tilastokeskus								

Liite 5. Yhteenveto talouden tervehdyttämistoimista

Toimenpiteet - Åtgärder

Sataman tuottojen lisääminen - Ökning av hamninkomster	Aktivinen uuden liikenteen hankkiminen ja nykyisen liikenteen laajentaminen. Tavoitetta tukevat myös vuonna 2011 tehdyt satamaliikenteen kehittämistoimet.
Räsataman ja Kuningatarvuoren projektit - Östra hamnen och Drottningbergets projekt	Eisotimiksen perusteella sovitut tonttien myyntihinnat ja sovitut/arvioidut aikataulut.
Kiinteistöjen myynti / myyntiveto - Försäljning av fastigheter / försäljningsvinst	Myydään tarpeettomia ja huonosti tuottavissa käytössä olevia kiinteistöjä. Tässä esitetty arvioidut myyntivoitot.
Kiinteistöjen inventointi - Inventering av fastigheter	Inventoidaan rakennustarkastuksen toimesta kaupungin rakennuskanta, tarkoituksena saattaa kiinteistöjen verotusarvot ajan tasalle. Kiinteistöverotukset kasvavat tällä toimenpiteellä vuosina 2015-2016 yhteensä 15 %. Muissa kunnissa on päästy parempiinkin tuloksiin.
Henkilöstön vähentäminen - Minskning av personal	Vähennetään henkilöstöä jättämällä osa vakansseista täyttämättä eläköitymisen yhteydessä. Vuosina 2014 - 2018 eläköityi noin 30 henkilöä vuodessa. Suunnitelman mukaan jätetään näistä vakansseista täyttämättä noin yksi kolmesta, mikä vastaa 7 - 10 vakanssia vuosittain. Tehtäviä jaetaan tarvittaessa uudelleen ja/tai kaupunki luopuu joistakin tehtävistä kokonaan. Henkilöstön määrän vähentämisen taustalla on mm. Hangon väkivun ja oppilasmäärän supistuminen. Toimenpiteen toteutuminen edellyttää esimieskoulutusta, henkilöstön yhteiskäytön tehostamista ja IT:n tehokkaampaa hyödyntämistä.
Henkilöstövoimavaran kehittäminen Utveckling av personalresurserna	Henkilöstövoimavaran kehittämisellä luodaan toiminnan edellytykset henkilöstöresurssien vähenemiseen. Panostetaan esimiesten ja työntekijöiden kouluttamiseen sekä uusien työtapojen ja kannustavien palkkausjärjestelmien kehittämiseen, jonka myötä pyritään parantamaan työhyvinvointia ja minimoimaan sairauspoissaolojen määrää. Henkilöstön ikkarakenne huomoiden käytetään myös osa-aikatyötä ja osa-aikaelläkettä sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Kannustetaan "moniosaamista" jolla vähennetään sijaintien tarvetta lyhyiden poissaolojen aikana.
Terveyspalveluiden tehostaminen	Tavoitteen kuvaus liitteessä 1.
Sosiaalipalveluiden tehostaminen	Tavoitteen kuvaus liitteessä 1.
Läikkäiden palveluiden tehostaminen	Tavoitteen kuvaus liitteessä 1.
Kiinteistöjen myynti / kulusäästöt - Försäljning av fastigheter / inbesparingar	Työjälkeen ja vajakäytössä olevista kiinteistöistä luovuttaessa säästyy vuosittain käyttö- ja ylläpitokuluja.
IT:n tehokkaampi hyödyntäminen - Effektivare utnyttjande av IT	Aloitetaan sähköinen arkistointi vuoden 2013 aikana. Aloitetaan sähköinen myyntitarkastus vuonna 2014. Lisätään sähköisten ostotarkastusten hyödyntämistä. Oletetaan käyttöön sähköinen resepti vuonna 2013. Toteutetaan valtakunnallinen potilastietojärjestelmä vuoden 2014 aikana. Siirretään tietohallinto Kuntien Tiera Oy:n hoitettavaksi vuonna 2014. Toteutetaan vaiheittain vuodesta 2014 alkaen sähköinen asiointi. Jatketaan alueverkkojen yhteydessä muiden kuntien kanssa. Toimenpiteet vähentävät rutinita.
SOTE	
perusterveydenhuollon palveluiden tehostaminen ja erikoissairaanhoidon kustannusten alentaminen	Perusterveydenhuollon nettokustannukset (€/asukas) olivat Hangossa vuonna 2011 yli 40 % korkeammat kuin Uudenmaan kunnissa keskimäärin. Erikoissairaanhoidon kustannukset olivat yli 25 % korkeimmat. Tavoitteena on alentaa perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon kustannukset vuoteen 2018 mennessä Uudenmaan kuntien keskimääräiselle tasolle. Mielenterveys: Tammiharjun alasajon johdosta kaupunki tulee panostaa psykiatrisen työhön perusterveydenhuollossa jotta erikoissairaanhoidon kulut voitaisiin vähentää. Tämän voidaan tehdä vahvistamalla psykiatrista hoitotiimiä osaavalla henkilökunnalla terveyskeskuksella ja lisäämällä perusturvan psykiatrisen hoitotyön resursseja vuonna 2014. Päihdetyö: Päihdetyö tehostetaan ja pyritään hoitamaan asiakkaat omassa kaupungissa esim. avokatko mallin mukaisesti. Mahdollisesti käynnistetään korvaushoitoa, mutta se vaatii tarkan riskianalyysin ja asian perehdyttämistä. Kuntoutus: Folkhälsanin kuntoutusosaston lakkauttamisen jälkeen kaupungin tulee panostamaan kuntoutukseen perusterveydenhuollossa jotta erikoissairaanhoidon kulut voitaisiin vähentää. Oma, muutaman paikan, kuntoutusyksikkö on suunnitteilla. Yhteistyö Raaseporin ja Lohjan kanssa tehdään tässä asiassa. Henkilökunnan kuntouttavaa työotetta perusterveydenhuollossa tulee vahvistaa koulutuksen kautta sekä lisäämällä perusturvan kuntouttavan hoitotyön resursseja vuonna 2014. Erikoissairaanhoidon: Uuden terveydenhuoltolain mukaan Uudenmaan erikoissairaanhoidokuntayhtymän jäsenkunnat tulee laatia järjestämissuunnitelman jossa sovitaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon työnjaosta ja tehostetusta yhteistyöstä. Järjestämissuunnitelma on nyt lausuntokierroksella jäsenkunnissa (Hanko, Raasepori, Inkoo) ja käsitellään joulukuussa Hus valtuustossa. On asetettu työryhmä jonka tehtävänä on toimeenpanna järjestämissuunnitelmaa. Tämän odotetaan vähentävän päällekkäisyyksiä, tiivistävän yhteistyön ja konsultatiivimahdollisuus erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä ja tällä tavalla alentamaan kustannukset sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa.
Sosiaalipalveluiden tehostaminen	Sosiaalitoimen nettokustannukset (€/asukas) olivat Hangossa vuonna 2011 n. 6 % korkeammat kuin Uudenmaan kunnissa keskimäärin. Lastensuojelun kulut ovat suuri kustannuserä. Työttömien lisääntymien asettaa uusia haasteita kaupungille. Lastensuojelu: Ehkäisevän toiminnan kehittämistä jatketaan peruspalveluissa. Kehitetään edelleen moniammatillista yhteistyötä, jolla puututaan ongelmiin varhaisessa vaiheessa, etsitään uusia toimintamuotoja ja koulutetaan henkilökuntaa. Tavoite olisi että voitaisiin vuodessa vähentää puolella lasten sijoitukset kodin ulkopuolella. Perusturvan lastensuojelun sekä perhetyöntekijöiden resursseja lisätään vuonna 2014.

Kuntouttava työtoiminta: Lisätään kuntouttavaa työtoimintaa niin, että mahdollisimman moni pitkäaikaistyötön olisi toiminnan piirissä. Realistinen tavoite on, että voidaan työllistää n. 30 työttömää 86 työttömästä vuodessa. Tavoitteen saavuttamiseksi yhteistyö kolmannen sektorin kanssa sekä osallistuminen eri hankkeisiin tulee tärkeäksi. Eläkepäätösprosessia tulisi myös nopeuttaa. Tällä tavalla voidaan vähentää Kelalle maksettavien sakkomaksuja.

Nuorisotoimen työpajatoiminnan piirissä tarjotaan myös nuorille pitkäaikaistyöttömille kuntouttavaa työtoimintaa. Yhteistyö Novagon sekä niiden tahojen kanssa jotka vastaavat kuntouttavasta työtoiminnasta tulisi tiivistää niin että saadaan nuoret ulos yrityksiin.

lääkkäiden laitospalveluiden vähentäminen
ja avopalveluiden tehostaminen

lääkkäiden laitoshoidon nettokustannukset (€/asiakas) olivat Hangossa v. 2011 n. 10 % korkeammat kuin Uudenmaan kunnissa keskimäärin. Palvelutalo Astrean osastot muutettiin suositusten mukaiseksi tehostetuksi palveluasumiseksi syksyllä 2013. Kotihoitoa kehitetään Kaste- ja Risto-hankkeiden kautta.

Liite 6. Hangon kaupungin talouden arviolaskelma vuoteen 2018

HANGON KAUPUNKI - HANGÖ STAD

SATAMA YHTIÖTETTY 31.12.2013

15.10.2013 JK

Arviolitu tulos ilman toimenpiteitä - Uppskattad resultat utan åtgärder

2014 - 2018 ilman satamaa !

1 000 €

	Tilinpäätös Bokslut 2011	Tilinpäätös Bokslut 2012	Ennuste Prognos 2013	Talousarvio Budget 2014	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2015	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2016	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2017	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2018
Toimintotuotot - Verksamhetsens intäkter	32 596	32 085	31 426	19 995	20 580	21 200	21 640	22 490
Muutos - Ändring %	18,9 %	-1,6 %	-2,0 %	-38,4 %	2,9 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Toimintakulut - Verksamhetsens kostnader	-74 491	-79 490	-79 395	-74 449	-70 500	-78 800	-81 160	-83 600
Muutos - Ändring %	7,2 %	6,7 %	-0,1 %	-6,2 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBRIDRAG	-41 893	-47 405	-47 967	-54 454	-55 920	-57 600	-59 520	-61 110
Verotulot - Skatteinkomster	39 377	37 701	38 424	39 819	40 608	40 866	41 634	42 424
Valtionosuudet - Statsandelar	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Rahoituskulut - Finessella kostnader	-1 026	-902	-700	1 359	859	-773	-1 240	-1 790
VUOSIKATE - ÅRSBRIDRAG	8 559	1 671	2 057	-447	-2 022	-4 828	-5 954	-7 285
Poistot - Avskrivningar	-6 234	-6 027	-6 263	-4 125	-4 200	-4 300	-4 400	-4 500
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	0	0	19 700	0	0	0	0	0
Poistot - Avskrivn diff	10	10	10	10	10	10	10	10
YLI-ALIJÄÄMÄ - ÖVER-UNDERSKOTT	2 345	-4 346	15 604	-4 962	-6 216	-9 118	-10 394	-11 778
KERTYNYT ALIJÄÄMÄ - ACKUMULERAT UNDERSKOTT	-9 363	-13 711	1 793	-3 169	-9 385	-18 503	-28 887	-40 682
KOROLLISET VELAT - RÄNTEBELAGDA SKULDER	49 828	50 763	53 706	60 530	67 556	77 384	88 378	100 663
Keskikorko % - Genomsnittsränta %	2,6 %	2,2 %	1,7 %	1,7 %	2,3 %	2,9 %	3,1 %	3,3 %
NETTOINVESTOINNIT - NETTOINVESTERINGAR	5 739	5 429	5 008	5 977	5 000	5 000	5 000	5 000
Kunnallisvero % - Kommunalskatt %	20,75 %	20,75 %	21,25 %	21,25 %	21,25 %	21,25 %	21,25 %	21,25 %
Sataman vuosikate - Hamnens årsbidrag	2 920	1 998	2 268					
Muutos - Ändring %	-33,6 %	-31,6 %	12,9 %					
Verotulot - Skatteinkomster								
Kunnallisvero - Kommunalskatt	33 715	33 387	33 772	34 750	35 426	36 182	36 900	37 640
Muutos - Ändring %	7,4 %	-1,0 %	1,2 %	2,9 %	1,9 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %
Yhteisövero - Samfundsskatt	3 729	2 371	2 618	2 855	2 968	2 470	2 520	2 570
Muutos - Ändring %	25,2 %	-36,4 %	10,4 %	9,1 %	4,0 %	-16,8 %	2,0 %	2,0 %
Kintestövero - Fastighetsskatt	1 933	1 943	2 034	2 214	2 214	2 214	2 214	2 214
Muutos - Ändring %	-0,2 %	0,5 %	4,7 %	8,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot yhteensä - Skatteinkomster tillsammans	39 377	37 701	38 424	39 819	40 608	40 866	41 634	42 424
Muutos - Ändring %	8,5 %	-4,3 %	1,8 %	3,6 %	2,0 %	0,6 %	1,9 %	1,9 %
Valtionosuudet - Statsandelar								
Valtionosuudet - Statsandelar	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Muutos - Ändring %	15,8 %	1,4 %	0,2 %	1,1 %	0,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Harkinnanvarainen rah avustus - Behovsprovad finansiellt stöd								
Yhteensä - Tillsammans	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191

HANGON KAUPUNKI - HANGÖ STAD

SATAMA YHTIÖITETTY 31.12.2013

15.10.2013 JK

Toimenpideohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosina 2013 - 2018 - Åtgärdsprogram för att stabilisera ekonomin åren 2013 - 2018
2014 - 2018 ilman satamaa !

1 000 €

	Tilinpäätös Bokslut 2011	Tilinpäätös Bokslut 2012	Ennuste Prognos 2013	Talousarvio Budget 2014	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2015	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2016	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2017	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2018
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter	32 598	32 085	31 428	20 245	22 270	24 500	24 500	24 500
Muutos - Ändring %	16,9 %	-1,8 %	-2,0 %	-35,6 %	10,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader	-74 491	-79 493	-79 395	-74 149	-74 150	-74 150	-74 150	-74 150
Muutos - Ändring %	7,2 %	6,7 %	-0,1 %	-6,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBRIDAG	-41 893	-47 408	-47 967	-53 904	-51 880	-49 650	-49 650	-49 650
Verotulot - Skatteinkomster	39 377	37 701	38 424	40 575	41 687	42 054	42 794	43 554
Valtionosuudet - Statsandelar	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Rahoituskulut - Finansiella kostnader	-1 028	-902	-700	1 437	967	-390	-473	-520
VUOSIKATE - ÅRSBRIDAG	8 669	1 671	2 057	537	3 204	4 693	5 603	6 575
Poistot - Avskrivningar	-6 234	-6 027	-6 263	-4 125	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	0	0	19 700	0	0	0	0	0
Poistoero - Avskrivn.diff.	10	10	10	10	10	10	10	10
YLI/ALIJÄÄMÄ - ÖVER/UNDERSKOTT	2 345	-4 348	15 504	-3 578	-786	703	1 613	2 585
KERTYNYT ALIJÄÄMÄ - ACKUMULERAT UNDERSKOTT	-9 363	-13 711	1 793	-1 785	-2 671	-1 867	-254	2 331
KOROLLISET VELAT - RÄNTEBELAGDA SKULDER	49 828	60 763	53 706	58 819	59 615	58 921	57 318	64 743
Keskikorko % - Genomsnittsränta %	2,6 %	2,2 %	1,7 %	1,7 %	2,3 %	2,9 %	3,1 %	3,3 %
NETTOINVESTOINNIT - NETTOINVESTERINGAR	5 739	5 429	5 000	5 650	4 000	4 000	4 000	4 000
Kunnallisvero % - Kommunalskatt %	20,75 %	20,75 %	21,25 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %
Sataman vuosikate - Hamnens årsbidrag	2 920	1 998	2 258					
Muutos - Ändring %	-33,6 %	-31,6 %	12,9 %					
Verotulot - Skatteinkomster	33 715	33 387	33 772	35 506	36 305	37 070	37 810	38 570
Kunnallisvero - Kommunalskatt	7,4 %	-1,0 %	1,2 %	5,1 %	2,3 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %
Muutos - Ändring %	3 729	2 371	2 618	2 855	2 968	2 470	2 470	2 470
Yhteisövero - Samfundsskatt	25,2 %	-36,4 %	10,4 %	9,1 %	4,0 %	-16,8 %	0,0 %	0,0 %
Muutos - Ändring %	1 933	1 943	2 034	2 214	2 414	2 514	2 614	2 514
Kinleistövero - Fastighetsskatt	-0,2 %	0,5 %	4,7 %	8,8 %	9,0 %	4,1 %	0,0 %	0,0 %
Muutos - Ändring %	39 377	37 701	38 424	40 575	41 687	42 054	42 794	43 554
Verotulot yhteensä - Skatteinkomster tillsammans	8,5 %	-4,3 %	1,9 %	5,8 %	2,7 %	0,9 %	1,8 %	1,8 %
Muutos - Ändring %								
Valtionosuudet - Statsandelar	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Valtionosuudet - Statsandelar	15,8 %	1,4 %	0,2 %	1,1 %	0,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Muutos - Ändring %								
Harkinnanvarainen rah avustus - Behovsprovad finans stöd								
Yhteensä - Tillsammans	12 111	12 280	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191

HANGON KAUPUNKI - HANGÖ STAD

SATAMA YHTIÖITETTY 31.12.2013

15.10.2013 JK

Toimenpideohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosina 2013 - 2018 - Åtgärdsprogram för att stabilisera ekonomin åren 2013 - 2018
2014 - 2016 ilman satamaa !

1 000 €

	Ennuste Prognos 2013	Talousarvio Budget 2014	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2015	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2016	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2017	Taloussuunnit. Ekonomiplan 2018
ENNUSTE ILMAN TOIMENPITEITÄ - UTSIKT UTAN ÅTGÄRDER						
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter	31 428	19 995	20 580	21 200	21 840	22 480
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader	-79 395	-74 449	-76 500	-78 800	-81 160	-83 600
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBRIDAG	-47 967	-54 454	-55 920	-57 600	-59 320	-61 110
Verotulot - Skatteinkomster	38 424	39 819	40 608	40 866	41 634	42 424
Valtionosuudet - Statsandelar	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Rahoituskulut - Finansiella kostnader	-700	1 358	856	-773	-1 240	-1 790
VUOSIKATE - ÅRSBRIDAG	2 057	-847	-2 026	-4 828	-5 994	-7 285
Poistot - Avskrivningar	-6 263	-4 125	-4 200	-4 300	-4 400	-4 500
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	19 700	0	0	0	0	0
Poistoero - Avskrivn.diff.	10	10	10	10	10	10
YLI/ALIJÄÄMÄ - ÖVER/UNDERSKOTT	15 504	-4 962	-6 216	-9 118	-10 384	-11 775
TOIMENPIDEOHJELMA - ÅTGÄRDSPROGRAM						
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter	31 428	20 245	22 270	24 500	24 500	24 500
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader	-79 395	-74 149	-74 150	-74 150	-74 150	-74 150
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBRIDAG	-47 967	-53 904	-51 880	-49 650	-49 650	-49 650
Verotulot - Skatteinkomster	38 424	40 575	41 687	42 054	42 794	43 554
Valtionosuudet - Statsandelar	12 300	12 430	12 430	12 679	12 932	13 191
Rahoituskulut - Finansiella kostnader	-700	1 437	967	-390	-473	-520
VUOSIKATE - ÅRSBRIDAG	2 057	537	3 204	4 693	5 603	6 575
Poistot - Avskrivningar	-6 263	-4 125	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	19 700	0	0	0	0	0
Poistoero - Avskrivn.diff.	10	10	10	10	10	10
YLI/ALIJÄÄMÄ - ÖVER/UNDERSKOTT	15 504	-3 578	-786	703	1 613	2 585

ennusteen ja toimenpideohjelman erotus - skillnad mellan utsikt och åtgärdsprogram

=TASAPAINOTTAMISTAVOITE - STABILISERINGSMÅL

Vuositavoitteet yhteensä - Årsmål tillsammans

1 385	5 430	9 821	11 998	14 360
				42 993

1 000 €

Taloussuunnit. Taloussuunnit. Taloussuunnit. Taloussuunnit. Taloussuunnit.
Budget 2014 Ekonomiplan 2015 Ekonomiplan 2016 Ekonomiplan 2017 Ekonomiplan 2018

TOIMENPITEET YHTEENSÄ - ÅTGÄRDER

Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter	TAVOITE / MÅL	250	1 690	3 300	2 660	2 010
Vuosittavoitteet yhteensä - Årsmål tillsammans						9 910
Toimenpiteet - Åtgärder						
Sataman tuottojen lisääminen - Ökning av hamninkomster			500	1 000	1 500	2 000
Itäsataman ja Kuningatarvuoren projektit - Östra hamnens och Drottningbergets projekt			1 200	800	500	500
Kiinteistöjen myynti - Försäljning av fastigheter		250	200	300	250	0
YHTEENSÄ - TILLSAMMANS		250	1 900	2 100	2 250	2 500
Vuosittaiset toimenpiteet yhteensä - Årliga åtgärder tillsammans						9 000

Verotulot - Skatteinkomster	TAVOITE / MÅL	756	1 079	1 188	1 160	1 130
Vuosittavoitteet yhteensä - Årsmål tillsammans						5 313
Toimenpiteet - Åtgärder						
Kunnallisveron korotus 2014 - Höjning av kommunalskatt 2014		756	879	888	860	830
Kiinteistöjen verotusarvot - Beskattningsvärden av fastigheter			200	300	300	300
YHTEENSÄ - TILLSAMMANS		756	1 079	1 188	1 160	1 130
Vuosittaiset toimenpiteet yhteensä - Årliga åtgärder tillsammans						5 313

Toimintakulut - Verksamhetens kostnader	TAVOITE / MÅL	300	2 350	4 650	7 010	9 450
Vuosittavoitteet yhteensä - Årsmål tillsammans						23 760
Toimenpiteet - Åtgärder						
Henkilöstön vähentäminen - Minskning av personal		300	750	1 200	1 500	1 800
Henkilöstövoimavaran kehittäminen Utveckling av personalresurserna						
Terveyspalveluiden tehostaminen		100	890	1 680	2 320	2 960
Sosiaalipalveluiden tehostaminen			300	570	840	1 110
Läkkäiden palveluiden tehostaminen		50	300	550	750	950
Kiinteistöjen myynti - Försäljning av fastigheter			10	20	20	20
IT:n tehokkaampi hyödyntäminen - Effektivare utnyttjande av IT						
YHTEENSÄ - TILLSAMMANS		450	2 250	4 020	5 430	6 840
Vuosittaiset toimenpiteet yhteensä - Årliga åtgärder tillsammans						18 990

Rahoituskulujen vähentäminen - Minskning av finansiella kostnader	79	111	383	768	1 270
Poistojen vähentäminen - Minskning av avskrivningar		200	300	400	500
YHTEENSÄ - TILLSAMMANS	79	311	683	1 168	1 770
Vuosittaiset toimenpiteet yhteensä - Årliga åtgärder tillsammans					4 010

KAIKKI TOIMENPITEET YHTEENSÄ - ALLA ÅTGÄRDER TILLSAMMANS

37 313

Liite 7. Henkilöstön lausunto

Veli-Jukka Rousu
pääluottamusmies JUKO ry
Hanko

LAUSUNTO

HENKILÖSTÖN EDUSTAJAN LAUSUNTO HANGON KAUPUNGIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMAAN

Hangon kaupungin tasapainottamisohjelma on laadittu synkkenevänä taloudellisena aikana. Maailmanlaajuinen lama ei ole vielä osoittanut suuria merkkejä poistumisesta. Hangon tapaisessa teollisuus- ja satamakaupungissa laman vaikutukset heijastuvat vahvasti myös kuntatalouteen.

Kaupunki on laatinut tasapainottamisohjelman, jossa on henkilöstöön kohdistuvia suuriakin muutoksia, mm. sataman yhtiöittäminen. Sataman työntekijät siirtyvät vanhoina työntekijöinä uuteen perustettavaan yhtiöön, mikä on tietysti hyvä asia. Vielä on kuitenkin myös auki olevia asioita liittyen käytännön järjestelyihin. Kaiken pitäisi olla kuitenkin valmista jo vuodenvaihteeseen mennessä, joten kiire ennen vuodenvaihdetta asiassa tulee.

Henkilöstön kannalta on hyvä, ettei kaupungin tasapainottaessaan talouttaan ole tarvinnut turvautua henkilöstönsä irtisanomisiin. Henkilöstön määrää on pystytty vähentämään eläköitymisen yhteydessä. Tällä tavoin on viime vuosina henkilöstön määrä vähentynyt noin seitsemän henkilön vuosivauhdilla. Jatkossa voi olla tietysti yhä vaikeampaa jättää täyttämättä tehtäviä, etteivät tärkeät kunnalle määrätyt tehtävät jäisi hoitamatta. Myös poistuvan henkilöstön työtehtävien jakamiseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota, ettei työhön jäävän henkilöstön kuormitus muuttuisi kohtuuttomaksi ja sairaslomapäivien määrä kääntyisi hyvältä laskevalta suunnalta taasen nousuun.

Talouttaan tasapainottaessaan on hyvä, ettei vuoden 2009 jälkeen, eikä toivottavasti myöskään tulevaisuudessa, ole tarkoitus turvautua henkilöstön lomautuksiin. Lomauttamalla voitaisiin saada pikaisesti ehkä jonkinlaista taloudellista hyötyä, mutta pitemmällä tähtäimellä vaikutukset esimerkiksi henkilöstön työmotivaatioon ja -sitoutumiseen ovat päinvastaiset. Osaavan henkilöstön saaminen ja siitä kiinnipitäminen on samalla myös parasta kuntatalouden hoitoa.

Tehtäessä muutoksia kuntaorganisaatiossa on erittäin tärkeää, että henkilöstö otetaan aina jo heti varhaisessa vaiheessa mukaan keskusteluun. Tällä tavalla henkilöstö voidaan sitouttaa nyt jo meneillä olevaan ja tulevaan muutokseen kunnan palveluiden järjestämisessä ja talouden tasapainottamisessa.

Hangossa 10.10.2013

Henkilöstön puolesta

Veli-Jukka Rousu
plm JUKO ry

